Online versie

WADDENEILANDEN

Nieuwsbrief
Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

13e jaargang | Nummer 19 | Juli 2025

TREK EENS DE WUDE ZOMER IN

Loeye
FIETS | BUS | BOOT | STADSBUS

Waddenbalans

Hierbij ontvangen jullie de zomer nieuwsbrief van het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden. We hebben met elkaar hard gewerkt de afgelopen maanden. En weer veel bereikt in de samenwerking. Daar kunnen we heel veel mensen dankbaar voor zijn. Zowel onze bestuurders, medewerkers van de eilanden als het team op het Waddenkantoor in Harlingen. We doen het uitendelijk om de Brede Welvaart op de eilanden te behouden en waar mogelijk te versterken. Om dat goed te kunnen beoordelen (los van ons vingertje gevoel) is er nu de **Waddenbalans 2024** waar je jullie in dit voorwoord graag voor wil enthousiasmeren. Ga er eens rustig voor zitten om het door te lezen. Wat een data!

Het Waddengebied is een voor Nederland unisk gebied, met kenmerkende (getijden)natuur, eilanden en een lange kustlijn. Een gebied waar jaarlijks vele (Nederlandse) toeristen recreëren. En een gebied waar wordt geworond, gewerkt en beleefd door haar inwoners. De staat van de brede welvaart in het gebied weerspiegelt zowel die uniciteit, als een aantal landelijke ontwikkelingen.

In de stormvlop nemen ze je mee door de resultaten van de Waddenbalans 2024. In deze Waddenbalans wordt beschreven hoe het Waddengebied scoort op de thema's van brede welvaart. In het dashboard kun je zelf aan de slag met de data. Daarnaast worden regionale verschillen inzichtelijk gemaakt en wordt er verbinding gezocht op een aantal Wadden specifieke thema's, namelijk de haven, visserij, landbouw, energietransitie, en recreatie en toerisme.

Deze **Stormvlop** (klik op de link om te openen) is in opdracht van Basismonitoring Wadden gemaakt. Het bijbehorende rapport is gefinancierd door de drie Waddenprovincies in afstemming met de Waddengemeenten en het ministerie LVV. Veel leesplezier en een goede zomer toegewenst!

Kees Praamstra, secretaris-directeur Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

Ps. Vanuit het Regiodeal team is er specifieke eigen nieuwsbrief opgesteld die op 9 juli aan het hele netwerk is verstuurd. Ook een zeer aanbevelenswaardige Nieuwsbrief Regiodeal juli 2025 met veel practische resultaten van onze Regiodeal!

Uit het bestuur

Het Dagelijks Bestuur (de 5 eilandburgemeesters) vergadert maandelijks. De afgelopen maanden hebben natuurlijk in het teken gestaan van veel overleg over de concessieverlening Waddenveren en daarmee de besteedbaar veer de eilanden. Veel lobbywerk in de aanloop van het zogenaamde commissiedebat Wadden in februari en het vervolg daarop met een gezamenlijke georganiseerde ontbijtjoerkomst in Den Haag voor Tweede Kamerleden. Verderop in de nieuwsbrief meer over het verslag.

Waddengovernance
Ook alle zaken die spelen in de Waddengovernance worden vooraf (er achteraf) goed met elkaar doorgenomen en afgestemd. In het Bestuurlijk Overleg Wadden (BOW) vertegenwoordigt Mark Pol ons namens de vijf eilanden. Dat doet Ineke van Gent in het Omgevingsberaad Wadden (OBW). En Leo Pieter Stoel in WaddenSeaBoard (WSB) Tot slot is Michel Schier onze vertegenwoordiger in het Delta Programma Wadden.

Begroting 2026 en jaarrekening 2024
De voorbereiding voor de begroting 2026 en de jaarrekening 2024 zijn onderweg van gesprek geweest en uiteraard altijd een ronde met wat er speelt op de eilanden. Wat kunnen we van elkaar leren en wat moeten we van elkaar weten?

Regionale Ambulance Voorziening
De Regionale Ambulance Voorziening heeft een presentatie aan het DB gegeven en daarbij aangegeven over te gaan tot de aanschaf van een nieuwe ambulance helikopter. Het was een goed gesprek

Kennismaking Beheer Autoriteit Wadden (BAW)
En tot slot is er een kennismaking geweest met enkele mensen van de Beheer Autoriteit Wadden (BAW) waarbij de samenwerking tussen de BOAs aan de orde is gekomen.
Bijzondere vermelding is toch wel de intentieverweerkomst EB. Op initiatief van het DB gaan we meer werk maken van de samenwerking met onze collega eilanden in het Caraïbisch gebied

EB
Bijzonderen vermelding is toch wel de intentieverweerkomst EB. Op initiatief van het DB gaan we meer werk maken van de samenwerking met onze collega eilanden in het Caraïbisch gebied

19 & 20 juni 2025

Waddeneilanden en BES-eilanden gaan meer samenwerken

Op donderdag 19 en vrijdag 20 juni vond een ontmoeting plaats tussen de drie BES-eilanden Bonaire, St. Eustatius en Saba, en de vijf Waddeneilanden. De ontmoeting, in de vorm van een werkbezoek, vond plaats op Vlieland. Op vrijdagochtend werd daar een gezamenlijke intentieverklaring ondertekend waarin de eilandengroepen zich uitspraken voor een verdere verkenning van een structurele samenwerking. Het werkbezoek vond plaats op initiatief van de commissaris van de Koning in Fryslân, Arno Brok, in samenwerking met het Samenwerkingsverband Waddeneilanden en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ook was er een vertegenwoordiging aanwezig van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Krachten bundelen
Waddeneilanden en Bonaire, Sint Eustatius en Saba bundelen de krachten
Het was de derde keer dat eilanddelegaties elkaar treffen. Vorig jaar vond een werkbezoek plaats aan Ameland en het jaar daarvoor aan Schiermonnikoog. Het doel was om kennis en expertise uit te wisselen, van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Unieke gemeenschappen
De acht eilanden delen het afgesoleerden zijn van het vaste land. Dat maakt hen unieke gemeenschappen in de problemen en uitdagingen waar de dagelijks geconfronteerd mee worden. De twee eilandgroepen kennen elkaar inmiddels goed en willen een vervolgstap zetten, door een meer structurele samenwerkingsvorm aan te gaan.

Gezamenlijke belangen behartigen
Het belangrijkste doel was het gezamenlijk behartigen van de belangen op diverse beleidsterreinen richting het Kabinet, de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en de ministeries. Daarnaast speelde de samenwerking ook een belangrijke rol bij de uitwisseling van kennis op specifieke beleidsterreinen van een eilandgemeente, zoals voorzieningen, leefbaarheid, bereikbaarheid en toerisme.

Agenda 3e kwartaal 2025

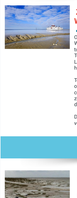

Agenda vergaderingen september - december 2025

18 september	- **Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden**
9 oktober	- **Directeraad de Waddeneilanden**
16 oktober	- **Algemeen Bestuur De Waddeneilanden**
23 oktober	- **Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden**
20 november	- **Directeraad de Waddeneilanden**
27 november	- **Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden**
11 december	- **Directeraad de Waddeneilanden**
18 december	- **Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden**

Bedrijfsvoering

Update bedrijfsvoering

Immidiets zitten we alweer ruim een half jaar in ons nieuwe kantoor aan de Droogstraat 3 in Harlingen en wat is het een fijne werkplek! Veel collega's van de eilanden deken dit en komen regelmatig in ons kantoor werken, overlegen en/of hijd overbruggen.

Financiële zaken

De financiële stukken zijn klaar voor dit jaar: Het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 zijn vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 3 juli.

Bereikbaarheid

Zienswijze ontwerp Programma van Eisen Friese Waddenveren in voorbereiding

De 12 met 2025 is het ontwerp Programma van Eisen (PvE) voor de concessie Friese Waddenveren gepubliceerd. Dit document beschrijft de eisen en voorwaarden de Waddeneilanden stellen aan en naar de Friese Waddeneilanden, aan moet voldoen. Tussen 19 en 28 mei vonden er eigenlijk bijeenkomsten plaats op de eilanden, in Holwerd, Lauwersoog, Harlingen en digitaal. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden kregen hier de kans om hun mening en ideeën te delen.

Tot 12 juni hebben de portefeuillehouders van de Friese Waddeneilanden gemeenten gemomen om hun zienswijzen opstellen. Deze zijn op 12 juni formeel in procedure gebracht richting college en gemeenteraad. De gemeenteraden zijn daarbij gevraagd om eventuele aanvullende zienswijzen aan te leveren, zodat deze kunnen worden meegenomen in de gezamenlijke, definitieve reactie.

De definitieve reactie namens de Friese Waddeneilanden gemeenten is donderdag 17 juli verstuurd naar het ministerie.

Waddenzee zaken

Beleidskader Natuur Waddenzee

Het gaat niet goed met de natuur in de Waddenzee. Dat geldt niet alleen voor specifieke soorten en habitats, maar voor alle belangrijke natuurwaarden die de de Waddenzee tot een uniek ecologisch systeem maken. Ze hiervoor de recent gepubliceerde "Staat van de Waddenzee 2025": Samenvatting "Staat van de Waddenzee 2025" gepubliceerd - Waddenacademie

Met het Beleidskader Natuur Waddenzee wil het Rijk komen tot een integrale aanpak die de druk op de natuur verminderd en die bijdraagt aan de gewenste balans tussen ecologie en economie.

Informatiebijeenkomsten
Over de oplossingsrichtingen gaat het Ministerie van LVVN de komende maanden graag met de raden, colleges en sleutelfiguren van de eilanden in gesprek. Daarvoor zijn informatiebijeenkomsten op de Waddeneilanden gepland. De planning is enigs gericht dat het ontwerp Beleidskader eind 2025 kan worden opgeleverd.

Regionaal Bestuurlijk Overleg Waddengebied (RBOW)

Ter voorbereiding van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied/BOW vond op 12 juni het Ze Regional Bestuurlijk Overleg plaats tussen de 3 Waddenprovincies, de Waddeneilanden, Waddenkustgemeenten en de Waterschappen. Dit, vanuit de stellige overtuiging dat er een verdere versterking van de samewerking tussen Rijk en Regio nodig is om de grote kansen en uitdagingen voor de toekomst van de Waddenzee en het Waddengebied aan te kunnen gaan, zowel inhoudelijk als financieel.

Toogdag 23 juni 2025 - Leefbaar Waddengebied in 2050

De Waddenregio scoort bog bij de eigen inwoners als het gaat om de leefmogelmig. Maar hoe ziet de Waddenregio er eigenlijk uit over 25 jaar? Hoe ziet de Waddenregio er dan uit groeit? Is er te weinig of te veel toerisme? En wat is nodig om de jonge generatie te laten wonen, werken en leven? Op de Toogdag voor de Wadden 2025 bogen we ons over de vraag welke factoren de leefbaarheid in het Waddengebied negatief en positief beïnvloeden. We luisterden van experts hoe we deze ontwikkelingen kunnen stoppen of zelfs kunnen ombuigen.

De Toogdag werd gehouden op maandag 23 juni in het nieuwe Werelderfgoedcentrum Waddenzee (WEC) in Lauwersoog. Sprekers tijdens het congres waren onder meer hoogleraar plattelandsgeografie Tialda Haartsen van de Rijksuniversiteit Groningen en Martin Crossen, lid van het Toetstuch Omgevingsberaad Wadden.

Gedurende de Toogdag was er een Waddenmarkt met innovaties en projecten uit het Waddengebied. Ook konden we meedoen aan activiteiten in de haven van Lauwersoog en zijn de Waddenexperience en het nieuwe zeehondencentrum en was het WEC speciaal voor de deelnemer geopend.

Formele deel BO Wadden en ontmoeting OBW-leden en BOW-bestuurders gedaagd

Gezien de beperkte aanwesigheid van bewindspersonen, is op verzoek van de voorzitter van het Omgevingsberaad Wadden het formele deel BO Wadden van 23 juni 2025 verdaagd en is ook de ontmoeting tussen OBW en BOW-bestuurders verdaagd. Aangezien de agenda's al zeer uitgebreid, omdat er een aantal belangrijke zaken zijn te bespreken, zoals onder meer de Staat van de Natuur van de Waddenzee, de voorgenomen aanleg van kabels van een nieuw windpark dwars door Schiermonnikoog, maar ook de structurele financiering van de Waddencademie, de toekomst van het Waddenfonds etc. Rijk/Regio zullen zich tot het uiterste inspannen om voor de zomer het formele deel alsnog in Den Haag te laten plaatsvinden.

Informeel BOW tijdens Toogdag

Wat wel doorging was het informele overleg tussen OBW en BOW . Dit overleg werd gehouden onder voorzitterschap van Mark Pol, burgemeester van Texel en namens De Waddeneilanden lid van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW). Op de agenda stonden 2 onderwerpen centraal:

- *Vervolg op aanbevelingen ADBTOPConsult rapport*
- *Trilateraal: Prioritering richting trilaterale conferentie van 2026 in Esbjerg .*

Omdat er ruimte vrij kwam werd tijdens de Toogdag het Jongerenberaad Waddengebied gepresenteerd en heeft het OBW en BOW kennis met deze jongeren gemaakt die als jongvolwassen mee gaan denken over de toekomst van het Waddengebied. Er zijn 4 jongeren van de eilanden die in deze raad hebben plaatsgenomen. Wellicht in een volgende nieuwsbrief meer hierover.

Eilandzaken

Vergunningsvrij bouwen

Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting zorgt ervoor dat overheden kunnen sturen op hoeveel, waar en voor wie er gebouwd wordt. Het Rijk, provincies en gemeenten zagen hiermee het juiste wettelijke gereedschap in handen om met meer regie en meer tempo meer betaalbare woningen te bouwen.

Het wetsvoorstel maakt het ook mogelijk om marktaizegwoningen en familiewoningen (woningen voor familieleden in de eerste graad) vergunningsvrij te plaatsen op eigen terrein, onder bepaalde voorwaarden. Vanuit de Waddeneilanden is een gezamenlijke reactie op de consultatie van deze toevoeging in het wetsvoorstel gestuurd. En moet nog in de Eerste en Tweede Kamer gaatsend worden over het wetsvoorstel. Omdat het onderwerp niet controversiaal is verklaard, kan de behandeling doorgaan.

Herijking Woondeals

In 2023 is de regionale woondeal gesloten tussen het Rijk, de provincie Fryslân en de regio Noordoost-Friesland. Hierin zijn afspraken gemaakt over de woningbouwopgave, vastgelegd zoe de buze van woningen in Fryslân – en specifiek op de Waddeneilanden - met als doel de woningbouwopgave te versnellen. Op 3 juli tijdens de Fryske Wetterfat gaan alle betrokken partijen tekenen voor de herijking van de zes Friese Woondeals.

Met deze 1e herijking gaan de Friese gemeenten een inspanningsverplichting aan om nog minimaal 4.686 extra woningen te realiseren in Friesland, bovenop de 17.720 woningen die weren afgesproken in de oorspronkelijke woondeals. De Friese Waddeneilanden hebben met de herijking geen extra opgave gekregen, maar zullen wel (mede) ondersteunen omdat in de andere Friese gemeenten de bouwopgave wordt verhoogd en er dus meer ruimte nodig zal zijn voor nieuwe ontwikkelingen. De Friese gemeenten willen pas tekenen nadat er duidelijke afspraken waren gemaakt over de wederkerigheid in de samewerking tussen Rijk, Provincie en gemeenten ten aanzien van het invullen van de randvoorwaarden en het wegnemen van knelpunten.

Permanente bewoning van recreatiewoningen

Momenteel staat de consultatie open van de instructieregel voor permante bewoning van recreatiewoningen. Gemeenten krijgen via de voorgenomen instructieregel de opdracht om een beleid te maken om permante bewoning van recreatiewoningen onder voorwaarden toe te staan in het omgevingsplan. Er is landelijk veel weerstand tegen deze maatregel. De Friese gemeenten haken aan bij de provincie Fryslân, die vanuit het IPO werken aan een gezamenlijk reactie. De Kop van Noord-Holland komt ook met een gezamenlijke reactie. Omdat de situatie op de vaste wal (dèèts) afwijkt van de op de eilanden, is besloten aanvullend een reactie te geven vanuit de Waddeneilanden. Hierin wordt gepleit om de bevoegdheid hiervoor bij de gemeenten te laten.

Contourenschets POVI

Het college van Ooststellingwerf Staten van Fryslân heeft de Contourenschets voor de Omgevingsvisie vastgesteld. De contourenschets vormt de opmaat naar de nieuwe Provinciale Omgevingsvisie (POVI), die medio 2024 wordt voorgelegd aan Provinciale Staten.

De contourenschets gleft richting aan hoe Fryslân omgaat met de grote ruimtelijke opgaven van deze tijd. Het college zet daarbij in op drie samenhangende bewegingen.
De eerste gaat over de balans tussen landbouw en natuur in een landschap dat werbaarder wordt tegen klimaatverandering.
De tweede beweging gaat over de overgang naar een fossielvrije en circulaire samenleving, met oog voor energieopwekpanning en zelfbedzaamheid. Daarbij is ruimte voor tijdelijke oplossingen, zonder de langere termijn uit het oog te verliezen.
De derde draait om sterke steden en dorpen, met ruimte voor wonen, werken en economische ontwikkeling – allemaal in samenhang met een herkenbaar en vitaal Fries landschap.

De POVI onderscheidt vier gebieden met unieke kenmerken, opgaven en behoeften: klei, veen, zand en wadden. In bijlage 1 van de contourenschets staat een gebiedsgerichte uitwerking voor het Waddengebied. Eind augustus wordt gestart met de uitwerking van de Omgevingsvisie van de POVI. Hiervoor wordt een sessie gepland met vertegenwoordigers van de Waddeneilanden.
Meer informatie: Omgevingsvisie Fryslân | Fryslân

Regio Deal

Regio Deal

Nieuwsgierig naar de ontwikkelingen van onze Regiodeal?
Lees de Regio Deal Nieuwsbrief van juli.

Contact
Tel: (0517) 740 000
E-mail: info@dewaddeneilanden.nl
Bezoekadres: Droogstraat 3
8861 SH Harlingen

WADDENEILANDEN
www.dewaddeneilanden.nl

Afmelden